

Zaaknummer 2014-W1242

19 januari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. G.M.J. van Oijen,

tegen:

[naam],
geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
verbonden aan de Congregatie Broeders F.I.C. (Broeders van Maastricht).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 5 september 2014.

Op 23 oktober 2014 is namens aangeklaagde bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], provinciale overste van de Congregatie Broeders F.I.C.

Op 17 december 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. G.M.J. van Oijen.

Aangeklaagde is niet verschenen. Namens hem zijn ter zitting aanwezig broeder [naam], provinciale overste, en broeder [naam], beiden van de Congregatie Broeders F.I.C.

2. De klacht

- 2.1. Aan het einde van klagers lagere schooltijd, dit was in 1967, hebben de Broeders van Maastricht - F.I.C. zich bemoeid met de vraag welke vervolgopleiding klager zou moeten gaan doen. Op instigatie van de Broeders van Maastricht – F.I.C. is klager uiteindelijk naar [plaats] gegaan. Aldaar begon klager aan zijn Havo-opleiding. Daarnaast verbleef klager ook intern in het Juvenaat. Het Juvenaat viel onder de verantwoordelijkheid van de Broeders van Maastricht – F.I.C. Deze broeders verzorgden het onderwijs en hadden de leiding over het woongedeelte van het Juvenaat. Aangeklaagde was in de periode 1967-1969 werkzaam als zaalwacht in de slaapzaal van het Juvenaat, alwaar klager en zijn leeftijdsgenoten (12-14 jaar) verbleven. Vanaf het moment dat klager op het Juvenaat zat kampte hij met bedplasp Problemen. Daarom werd klager ook steevast iedere avond/nacht rond twaalf uur gewekt door aangeklaagde om te gaan plassen. Het kwam meer dan eens voor dat klager op dat moment al in bed had geplast. Klager moest dan van aangeklaagde eerst zijn bed verschonen en daarna onder de douche gaan staan. Nadat klager had gedoucht moest hij meekomen met aangeklaagde naar een van de chambrettes in de zaal aangrenzend aan de slaapzaal. Aldaar aangekomen moest klager naakt gaan liggen op bed. Vervolgens pakte aangeklaagde een zalfje en/of poeder en begon klager daarmee in te smeren rond zijn schaamstreek. Daarbij werd ook klagers geslachtsdeel betast. Klager herinnert zich dat hij dan vaak een erectie kreeg. Na verloop van tijd (bij benadering tussen de vijf en tien minuten) stopte aangeklaagde met het betasten en verliet hij de chambrette. Van aangeklaagde moest klager ondertussen blijven liggen. Een aantal minuten later keerde aangeklaagde vervolgens weer terug en kon klager uiteindelijk weer gaan. De gebeurtenissen als hiervoor omschreven hebben zich een keer of tien voorgedaan. Een en ander gebeurde telkens op de hiervoor beschreven wijze.
- 2.2. Het seksueel misbruik heeft een aanzienlijke impact gehad op klagers leven. In de eerste plaats stelt klager dat lange tijd zijn seksualiteit verstoord is geraakt. In dit kader heeft klager zijn hele leven lang een grote neiging gehad om te exhibitioneren. Met dit probleem is klager uiteindelijk ook naar de huisarts gegaan en heeft klager psychologische hulp gekregen. In de tweede plaats heeft klager een lange tijd met niemand durven spreken over het seksueel misbruik. Hierdoor heeft klager in een (sociaal) isolement geleefd. In de derde plaats geeft klager aan ook problemen te hebben gehad met intimiteit. In de vierde plaats geeft klager aan het contact met vijf gezinsleden te zijn verloren. Nadat klager uiteindelijk de moed heeft gehad om het seksueel misbruik bespreekbaar te maken bij zijn ouders hebben laatstgenoemden dit kennelijk negatief opgepakt, hebben zij een of meerdere broers en/of zussen van klager hierover ingelicht, waarna het contact is verwaterd. In de laatste plaats geeft klager aan dat hij sterke argwaan heeft ten aanzien van alles wat met de R.-K. Kerk te maken heeft.

- 2.3. Klager wil met het indienen van deze klacht bereiken dat de verantwoordelijken binnen de kerk namens aangeklaagde beseffen en inzien dat er met de verwerpelijke daden als omschreven in dit klaagschrift onnoemelijke schade, materieel maar vooral ook immaterieel, is aangericht bij klager. Klager vindt dat daden als waarvan hij het slachtoffer is geworden niet ongestraft mogen blijven.
- Klager hoopt dat hij met het doorlopen van de onderhavige klachtprocedure voorgoed de traumatische gebeurtenissen uit zijn jeugd en de gevolgen hiervan waarmee hij tot op de dag van vandaag mee te kampen heeft achter zich kan laten. Daarnaast wenst hij dat met de in deze klachtprocedure verkregen informatie het probleem seksueel misbruik (verder) wordt ingedamd en nieuwe slachtoffers in de toekomst worden voorkomen.
- Klager geeft aan dat hij niet uit is op schadevergoeding. Indien zijn klacht evenwel gegrond zal worden verklaard, wenst klager toch gebruik te maken van de schadecompensatieregeling.

3. Het verweer

[Provinciale overste] van de Congregatie Broeders F.I.C. heeft namens aangeklaagde de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Aangeklaagde herkent zich helemaal niet in het beschreven misbruik. Aangeklaagde kan zich niet voorstellen, dat hij gedaan heeft waarvan hij beschuldigd wordt.

Het persoonlijk dossier van broeders, en ook van aangeklaagde, beperkt zich grotendeels tot dossierkaarten en documenten waarop vermeld staat in welke plaatsen zij achtereenvolgens gewoond hebben, aan welke scholen/pensionaten zij gewerkt hebben, welke diploma's zij behaald hebben, eventuele bijzondere functies, echter geen gegevens over bijzondere omstandigheden. Hierin is niets te vinden dat duidt op misdragingen jegens minderjarigen die aan zijn zorgen waren toevertrouwd. Ook uit de informatie van medebroeders en collega leerkrachten over aangeklaagde is van seksueel misbruik niets gebleken. In de informatie die wij vanuit de Commissie Deetman hebben ontvangen, wordt de naam van aangeklaagde niet genoemd.

Er bestaat geen misverstand over het feit, dat de handelwijzen die aangeklaagde blijkens het klaagschrift jegens klager zou hebben betoond, ten sterkste dienen te worden afgekeurd. Dat deze gedragingen, indien zij werkelijk door aangeklaagde zijn begaan, niet door de beugel kunnen, dat is voor niemand binnen de congregatie een punt van discussie. Indien hij inderdaad zulk gedrag heeft vertoond, dan moet aangeklaagde destijds beseft hebben, dat hij handelingen verrichtte die indruisten tegen de geloften die hij als lid van onze congregatie heeft afgelegd en die hem als religieus onwaardig waren, nog afgezien van de strafbaarheid van zijn gedragingen. Immers, in de toenmalige Constituties van de congregatie - zeg maar de leefregels van de broeders - waren heel expliciet diverse bepalingen opgenomen, die dergelijk gedrag juist moesten voorkomen. Als aangeklaagde de handelingen zoals in het klaagschrift staan vermeld inderdaad heeft bedreven, dan heeft hij misbruik gemaakt van zijn positie als slaapzaalbroeder en opvoeder en als religieus en heeft hij inbreuk gemaakt op de lichamelijke en psychische integriteit van klager.

Op grond van de ons ter beschikking staande gegevens en de verklaring van aangeklaagde zelf dat hij zich helemaal niet herkent in het beschreven misbruik, kunnen wij niet zonder meer bevestigen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager in de periode 1967-1969 op ons Juvenaat aan [adres] in [plaats].

Wanneer wij echter kijken naar de gedetailleerde beschrijving van klager over het aan hem gepleegde seksueel misbruik, naar het steunbewijs van de heer A[naam] en naar de klacht die deze zelf heeft ingediend, dan lijkt ons zeer aannemelijk dat aangeklaagde zich destijds inderdaad schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager.

Wij hebben geen enkele reden om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. De congregatie wil dan ook de pijn erkennen die hij heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan en de grote impact die dit alles heeft gehad op zijn verdere leven. Daarvoor bieden wij hem onze oprechte verontschuldigen aan.

Indien het seksueel misbruik inderdaad door aangeklaagde heeft plaatsgevonden, dan bieden wij jegens klager onze oprechte excuses aan en ook voor het feit dat de congregatie in dat geval in gebreke is gebleven om dit seksueel misbruik te voorkomen dan wel tijdig adequate maatregelen tegen de dader te treffen. Wij zullen dan ook de consequenties van onze tekortkoming dragen.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn bijna 50 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift is beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennis genomen van:
 - Het formulier “Toestemming gebruik melding / klacht als steunbewijs” in de zaak met zaaknummer 2012-T896, waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
 - De verklaring van mevrouw [naam], echtgenote van klager, waaruit naar voren komt dat klager vóór 2010 - het moment waarop seksueel misbruik in de R.- K. Kerk in de media kwam - al heeft verteld over het misbruik door aangeklaagde.
 - De verklaringen van mevrouw [naam], en de heer [naam], broer van klager, waaruit naar voren komt dat klager hen vóór 2010 al heeft verteld dat hij op het internaat in [plaats] seksueel is misbruikt door een broeder.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de provinciale overste van de Congregatie Broeders F.I.C. (Broeders van Maastricht) de klacht tegen aangeklaagde gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 januari 2015 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en mevrouw drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.